

“Nacionalitats” i sentència

JORDI FONT

AVUI, 20/06/10

El pacte constituent del 1978 va incorporar Catalunya i Euskadi a un marc espanyol comú, gràcies als seus implícits, gràcies a allò que no negava i que, doncs, restava obert: l'esment de les “nacionalitats”, distintes de les “regions”; la possibilitat oberta d'una evolució federal i plurinacional del mateix Estat; la possibilitat oberta de transitar del model radial de creixement cap a una aposta pels eixos econòmics dotats d'una veritable potencialitat global, entre els quals l'Eix Mediterrani...

És cert que també van subscriure aquest pacte els qui no preveien cap d'aquestes perspectives. Això explica que només hi figuessin de manera el·líptica, per la via eufemística o per la simple via de no negar-les. Però restaven obertes, altrament Catalunya i Euskadi no haurien signat. Tothom va acceptar-ho, atesa la transcendència del moment, encara que alguns ja maldaven per una interpretació restrictiva.

Aviat es faria sentir la cantarella del *café para todos* que, lluny de tot planejament rigorós, es proposava diluir les nacionalitats en la generalització autonòmica i l'alimentació del greuge comparatiu. El cop del 23-F (1981) i la consegüent LOAPA, juntament amb la liquidació del grup del PSC a Madrid, deixarien la més brutal constància del disseny involucionista. Vindria després la interferència de les lleis estatals sobre les competències autonòmiques, mentre restava paralyzada qualsevol evolució federalitzadora o plurinacional de l'Estat, fins i tot la previsió constitucional de transformar el Senat en una autèntica cambra territorial...

Passats els anys, el 2003, amb el govern tripartit, Catalunya apostava per un nou Estatut que se situés en la banda alta de la interpretació constitucional, de manera que es realitzessin algunes de les potencialitats implícites del pacte constituent. La resposta no va trigar i encara dura. La bestiassa del nacionalisme imperial, de la catalanofòbia, del franquisme, lluny d'haver sucumbit als anys de democràcia, saltava a escena i bramulava amb una força insospitada... I encara dura. Ara s'ha instal·lat al Tribunal Constitucional i n'ha fet una *tercera cambra* espúria, destinada a acabar amb el pacte estatutari assolit i legislat el 2006 a les Corts Generals i referendat pel poble de Catalunya.

Cal posar ciris a tots els sants perquè la reforma de la llei del Tribunal Constitucional propugnada des de Catalunya no sigui burlada per una sentència a corre-cuita, que liquidaria definitivament la banda alta de la interpretació constitucional. Què podem fer en aquest cas? Podríem bufar núvols maximalistes o pseudopossibilistes (concert econòmic...), però algunes conclusions lògiques es farien ineludibles. Si, a més de legal, consideréssim legítim l'actual tribunal, hauríem de donar per definitivament invalidat el pacte constituent del 1978, cosa que ens hauria de dur a refer-lo mitjançant una reforma constitucional capaç de reincorporar les *nacionalitats*, i procedir entretant a les corresponents formes de pressió. Si, per legal que sigui, no acceptéssim la legitimitat de l'actual tribunal, caldria triar: o bé un nou 6 d'octubre (sempre tan poc lluït) o bé la presentació, pel Parlament català, a les Corts Generals, de l'Estatut pactat i aprovat per aquestes l'any 2006, mentre s'aconsegueix, mitjançant acord amb el socialisme espanyol, la reforma de la llei del Tribunal Constitucional i la seva regeneració. Així m'ho sembla.